

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 369/2025
19.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Перишић, адвокат из ..., против туженог АД "Електропривреда Србије" Београд, Огранак РБ "Колубара" Лазаревац, чији је пуномоћник Сабахудин Џ. Тахировић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1447/24 од 06.11.2024. године, у седници одржаној 19.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1447/24 од 06.11.2024. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1447/24 од 06.11.2024. године и пресуда Основног суда у Убу П1 39/23 од 16.01.2024. године, па се предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Убу П1 39/23 од 16.01.2024. године, ставом I изреке, тужени је обавезан да тужиоцима на име накнаде штете по основу разлике у висини зараде за период од 01.01.2021. године до 31.12.2022. године исплати и то: тужиоцу АА из ... 26.386,15 динара, са законском затезном каматом од 15.01.2022. године и 6.231,12 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2023. године па до исплате, као и да на те износе уплати за тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО запослених; тужиоцу ББ из ... 26.770,85 динара, са законском затезном каматом од 15.01.2022. године до исплате и 16.065,40 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2023. године до исплате, као и да на те износе уплати за тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО запослених. Ставом II изреке, тужени је обавезан да тужиоцима на име парничних трошкова плати укупан износ од 175.375,00 динара, као и да тужиоцима посебно на име парничних трошкова исплати и то: АА 3.205,00

динара, а ББ 3.613,00 динара, све са законском затезном каматом на те износе, почев од извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1447/24 од 06.11.2024. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Убу П1 39/23 од 16.01.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, из свих законских разлога, позивајући се на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиоци су доставили одговор на ревизију туженог.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају посебна ревизија је дозвољена јер је потребно тумачење права о примени одредби Колективног уговора, па је Врховни суд одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су запослени код туженог и у утуженом периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2022. године, обављали су радне задатке на основу уговора о раду. Тужиоци су тужбом тражили да суд туженог обавезе да им накнади штету због мање исплаћене зараде, у том периоду, у смислу одредбе члана 31. став 3. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/2015 ... 16/2021), који прописује да просечна зарада у текућој календарској години не може бити мања од просечне зараде у претходној календарској години. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да тужени није обрачунавао нето зараду по просечној вредности радног сата у 2021. години који је био 220,83 динара, која вредност радног сата је требало да се обрачуна према ефективним часовима рада које су тужиоци провели на послу у 2022. години, већ је нето зарада у 2022. години тужени обрачунавао по просечној вредности радног часа од 218,41 динар, због чега је судски вештак нашао да је тужиоцима, у утуженом периоду, исплаћена мања нето зарада и то тужиоцу АА из ..., за 2021. годину, 26.386,15 динара, а за 2022. годину 6.231,12 динара, док је тужиоцу ББ из ..., мање исплаћена зарада за 2021. годину 26.770,85 динара, а за 2022. годину 16.065,40 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбене захтеве тужилаца усвојили, налазећи да је тужени тужиоцима причинио

штету, јер им у утуженом периоду није исплаћивао зараду на начин прописан одредбом члана 31. став 3. Посебног колективног уговора, што је утврдио судски вештак економско-финансијске струке у свом налазу.

По оцени Врховног суда, одлука нижестепених судова заснована је на погрешној примени материјалног права због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 104. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/2018), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду (став 1.). Запосленима се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварују код послодавца (став 2.); у случају повреде из става 2. овог члана, запослени има право на накнаду штете (став 5.). На основу одредбе члана 105. истог Закона, зарада из члана 104. став 1. Закона о раду, састоји се од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавцу (награде, бонусе и слично) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду (став 1.). Под зарадом у смислу става 1. овог члана сматра се зарада која садржи порез и допринос који се плаћају из зараде (став 2.).

Одредбом члана 107. Закона о раду, прописано је да се основна зарада одређује на основу услова утврђених Правилником потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду (став 1). Општим актом утврђују се елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка из става 1. и 2. овог члана (став 3.).

Конвенција бр. 98. Међународне организације рада о праву на организовање и колективно преговарање, дефинише обавезу, у складу са националним законодавством, предузимања мера за подстицање и унапређивање пуног развоја и употребе механизма добровољног преговарања између послодавца или удружења послодаваца и синдиката, у циљу утврђивања услова рада, колективним уговорима. Закон о раду Републике Србије, усаглашен је са међународним конвенцијама и у својим члановима (3, 240, 242, 249, 254, 256) дефинише процес колективног уговарања. Тако је прописано да колективни уговори могу бити општи, посебни и колективни уговори код послодавца. Посебан колективни уговор за јавна предузећа и јавне службе закључују оснивач, односно орган који он овласти и репрезентативни синдикат. Суштина колективног уговора је да се његово правно дејство односи на све припаднике колектива, без обзира на то да ли су они, индивидуално, дали сагласност за његово закључење.

У конкретном случају, тужиоцима је зарада, у утуженом периоду, исплаћивана на основу уговора о раду који су они закључили са послодавцем (туженим), а на основу Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије. Тај уговор, зараду, накнаду зараде и друга примања регулише у глави VII, тако што је у члану 28. предвиђено да се зарада запосленог утврђује уговором о раду у складу са колективним уговором, а за лица која обављају послове директора у складу са одлукама надлежних органа послодавца. Запосленима се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности које остварују код послодавца. Зарада се састоји од: 1) зараде коју је запослени остварио за обављени рад и време проведено на раду; 2) зараде по основу

доприноса запосленог пословном успеху послодавцу (награде, бонусе и слично); 3) других примања запосленог по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. Под зарадом у смислу става 1. овог члана сматра се зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде. На основу члана 29. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од: 1) основне зараде; 2) дела зараде за радни учинак; 3) увећане зараде. Основна зарада запосленог је предвиђена чланом 30. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије и обухвата: 1) коефицијент посла радног места; 2) вредност радног сата и 3) месечни фонд остварених радних сати. Вредност радног часа предвиђена је у одредби члана 31. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, тако што послодавац, односно директор ЈП ЕПС-а, директор ЈП, директор ОДС-а, директор Привредног друштва које је основао ЈП ЕПС и Синдикат радника ЕПС-а и репрезентативни синдикати ЈП, односно репрезентативни синдикати привредног друштва које је основао ЈП ЕПС, у складу са годишњим програмом пословања споразумно утврђују вредност радног часа. Просечну вредност радног часа за наредну годину, споразумно утврђују послодавац и синдикат пре доношења годишњег програма пословања. Просечна зарада у текућој календарској години не може бити мања од просечне зараде у претходној календарској години (став 3.). На основу члана 33. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, новчани износ основне зараде запосленог, који је одређен уговором о раду, обрачунава се множењем последње познате вредности радног часа, коефицијента посла радног места и месечног фонда од 174 часова рада (став 1.). Новчани износ основне зараде утврђен уговором о раду запосленог међа се у зависности од промене вредности радног часа и месечног фонда остварених часова рада у месецу за који се обрачунава зарада (став 2.).

Дакле, под просечном зарадом предвиђеном одредбом члана 31. став 3. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије сматра се просечна зарада код послодавца. Колективни уговор је резултат споразума постигнутог између послодавца и репрезентативних синдиката о просечној вредности радног часа за све запослене код послодавца, јер је то предмет договарања. Правна природа колективних уговора је да они производе правна дејства за сва лица која припадају одређеној групи (колективу), па је јасно да послодавац и репрезентативни синдикати не преговарају о просечној вредности радног часа, и с тим у вези просечној заради сваког појединачног члана колектива, већ то чине за колектив, као целину.

У конкретном случају, из садржаја налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, на чијем налазу је заснована одлука нижестепених судова, није јасно како је обрачунат новчани износ основне зараде тужилаца, у смислу одредбе члана 33., у вези члана 31. став 3. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, односно да ли је судски вештак за параметар користио просечну зарату у текућој календарској години у односу на претходну календарску годину за сваког тужиоца појединачно (што није правилно), или је, супротно томе, имао у виду просечну зарату свих запослених код туженог (што је правилно). С тим у вези нижестепени судови су, усвајајући тужбене захтеве тужилаца, закључили да тужени „није обрачунао нето зарату по просечној вредности радног сата у 2020, 2012. и 2022. години, већ је обрачун нето зараде обрачунавао по нижој просечној вредности радног часа , а што није у складу са чл.31. став 3 ПКУ“. Међутим нејасно је коју су просечну вредност радног часа нижестепени судови имали у виду при одлучивању.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, чињенично стање у потпуности и правилно утврди како би потом имао могућност да, правилном применом материјалног права, донесе нову одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од његовог исхода, на основу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**